

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **K. G.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008, čj. OAM-424/VL-07-HA08-2008, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008, čj. OAM-424/VL-07-HA08-2008 se z r u š u j e a v ě c s e v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán rozhodl dne 15. 8. 2008 o neudělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12, § 13, § 14 a §§ 14a) a 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) žalobkyni a jejím šesti nezletilým dětem.

V žalobě uvedla žalobkyně jménem svým a svých nezletilých dětí, že citované rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť správní orgán nepostupoval tak, aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, žalobkyně se obává pronásledování ze strany policie, která pronásleduje jejího manžela pro politické aktivity, řešení proto neodpovídá okolnostem jejího případu. V podrobnostech odkázala na žádost o udělení mezinárodní ochrany svého manžela, a jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného, kterým mu též nebyla mezinárodní ochrana udělena. Žalobkyně žádala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Správní orgán ve svém písemném vyjádření ze dne 14. 11. 2008 popřel oprávněnost žaloby, odkázal plně na správní spis, zejména výpověď žalobkyně a samotné rozhodnutí ve věci. Uvedl, že v průběhu řízení bylo objasněno, že žalobkyně následovala se svými nezletilými dětmi svého manžela do ČR. Manžel měl mít v zemi původu problémy kvůli svému členství ve straně DTP. Žalobkyně sama žádné problémy neměla, ani se státními orgány, ani se soukromými osobami, důvody své žádosti odvozuje od svého manžela, ve své žádosti a v rámci pohovoru neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, kterými by prokázala, že ona či její nezletilé děti by byly pronásledovány z důvodů azylově relevantních. Nenaplnují ani důvody pro vyslovení ochrany doplňkové, manželovi žalobkyně mezinárodní ochrana udělena nebyla. Žalovaný byl přesvědčen, že jeho rozhodnutí je zcela v souladu se zákonem o azylu i správním řádem a navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl ve věci rozsudkem ze dne 22. května 2010, žalobu žalobkyně jako nedůvodnou zamítl, rozhodoval se souhlasem účastníků bez nařízení jednání. Ve svém rozhodnutí konstatoval, že v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla, že její manžel pomáhal v zemi původu povstalcům v horách, byl hledán policií, proto rodina odjela. Převaděč je z ČR odvezl do Německa, odkud však byli po 4 měsících navraceni. Jsou Kurdové, vrátit se nemohou, neboť manželovi hrozí uvěznění. V průběhu pohovoru pak žalobkyně uvedla, že manžel byl úředník, ona byla v domácnosti, potíže začaly zhruba před dvěma lety, kdy začali chodit policisté v civilu a manžela odváděli. Ona sama žádné problémy neměla, před cestou se rozvedli, aby žalobkyně neměla potíže, vše prodali, takže se nemají kam vrátit. Dcera je nemocná, má celiakii. Soud poukázal na skutečnost, že žalobkyně za sebe i své děti uváděla, že problémy neměla, odkazovala prakticky na potíže svého manžela. Soud v této věci rozhodoval týž den, žalobu otce nezletilých dětí zamítl jako nedůvodnou s tím, že ve věci jeho bývalé manželky a nezletilých dětí na základě výpovědi samotné žalobkyně neshledal azylově relevantní pronásledování, ani jeho případnou hrozbu, rodina nesplňuje ani další podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 13, § 14 a §§ 14 a) a 14 b) zákona o azylu.

V kasační stížnosti (resp. v jejím doplnění) pak žalobkyně uváděla, že žalovaný rozhodl ve věci na základě nedostatečně zjištěného stavu věci, a to v důsledku zastaralých a nepřiléhavých informací, neboť vycházel z Hodnotící zprávy z hlediska pro přístup Turecka do EU ze dne 6. 11. 2007, kterou vypracovala

Evropská komise. Tato zpráva neměla však být použita, jedná se o diplomatický dokument, poskytující zkreslený (politický) náhled na situaci v Turecku. Situaci v zemi původu je však nutné zjistit z aktuálních a nezaújatých zpráv, které hodnotí situaci v dané zemi ve všech aspektech. Stěžovatelka rovněž uvádí, že považuje za nepoužitelnou pro svoji věc Informaci experta německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMf) na zasedání pracovní skupiny Evropské komise EURASIL v prosinci 2005, z níž žalovaný vycházel, neboť rodina opustila Turecko 13. 1. 2008 – zde odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 7. 9. 2005, čj. 3 Azs 390/2004, dle něhož je nutné, aby důvodnost obav žadatele o azyl z důvodu pronásledování ve smyslu ust. § 12 b) zákona o azylu byla posuzována na podkladě situace, bezprostředně předcházející jeho odchodu ze země. Použitá zpráva však byla více jak 2 roky stará, nereaguje tak na situaci, která nastala v průběhu r. 2007. Na počátku r. 2008 – v době odchodu žadatelky do ČR – zahájila turecká armáda vojenskou vzdušnou i pozemní operaci v severních oblastech Iráku, obývaných Kurdy. Tyto skutečnosti mohly přinést změnu v postavení Kurdů v Turecku, žalovaný však na tyto skutečnosti nereagoval a aktuální zprávy o situaci Kurdů si nevyžádal. Za chybné pak je nutno považovat i úvahy žalovaného při rozhodování o udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14 a) zákona o azylu. Žalobkyně uvádí, že již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla jako důvod opuštění vlasti, že její manžel XXX pomáhal povstalcům, proto je hledán policií a státními orgány. Pokud by její rodina zůstala v Turecku, byl by manžel politicky vězněn, což by nepochybně výrazně postihlo i ji a děti. Obává se i toho, že by manžel mohl být zabit a stejné obavy má o sebe a děti. V průběhu pohovoru pak uvedla, že její manžel pomáhal Kurdům a z tohoto důvodu u nich prováděla policie několikrát domovní prohlídky, někdy i v nočních hodinách. Stávalo se, že někdy manželovi policie svázala ruce a odvedla ho bez udání důvodu. Nesprávně tak byl hodnocen a vyložen pojem obav z pronásledování – je nutné vyložit jako dostačující pouhou hrozbou pronásledování a nikoliv konkrétní projev pronásledování – fyzickou újmu. Dle konstantní judikatury NSS ČR – rozsudek ze dne 21. 12. 2005, čj. Azs 235/2004 – není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní výpovědí a naopak je povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost žadatele vyvracejí nebo zpochybňují. Stěžovatelka z uvedených důvodů žádala zrušení rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu projednání.

Správní orgán v písemném vyjádření ku kasační stížnosti dne 16. 10. 2009 navrhl zamítnutí kasační stížnosti v plném rozsahu, uvedl, že ani v případě stěžovatelky samé, ani jejích nezletilých dětí neshledal žádný azylově relevantní důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, relevantními informacemi podložil i neexistenci důvodů ve smyslu ust. § 14 tohoto zákona a konečně považuje za prokázané, že v dané věci nedošlo k naplnění taxativně vymezených definičních znaků vážné újmy dle § 14 a) odst. 2 zákona o azylu. Podkladem zprávy (Hodnotící zpráva EK týkající se Turecka, viz výše) byly informace od objektivních a uznávaných zdrojů i od různých mezinárodních a nevládních organizací, druhou zprávu pak nelze považovat za zastaralou, neboť v průběhu další doby se neudálo nic podstatného, co by mělo vliv na postavení Kurdů v Turecku. Za obavu z pronásledování je možné

považovat již pouhou hrozbu z pronásledování, nicméně každý případ je nutné posuzovat individuálně, samotným stěžovatelům žádná hrozba z pronásledování v případě návratu do země původu nehrozí – nebyli mučeni, nebylo s nimi nelidsky zacházeno, nebyli z ničeho obviněni. Potíže manžela stěžovatelky hodnotil správní orgán samostatně, námitky stěžovatelky nemají opodstatnění.

Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl dne 28. dubna 2010 pod sp. zn. 2 Azs 67/2009 o kasační stížnosti stěžovatelky a jejích nezletilých dětí tak, že rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. NSS poukázal na svá dřívější rozhodnutí např. ve věcech sp. zn. 1 Azs 13/2006 ze dne 26. 4. 2006, 2 Azs 40/2006 ze dne 4. 5. 2006, a to s tím, že kasační stížnost posoudil jako přijatelnou pro zásadní pochybení soudu. K tomu uvedl, že stěžovatelka ve své žalobě ze dne 2. 9. 2008 napadla rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu, co do žalobních důvodů pouze konstatovala, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, s tím, že se obává pronásledování ze strany policie, která pronásleduje jejího manžela pro jeho politické aktivity. Bez dalšího upřesnění pak uvedla, že správní orgán nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu a v podrobnostech odkázala na žalobu svého manžela XXX a obsah správního spisu. Dle přesvědčení NSS tato žaloba vzbuzuje pochybnosti o její projednatelnosti a NSS odkazuje na ust. § 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s., podle něhož musí být ze žalobních bodů patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Při posouzení tedy vycházel soud z rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Z žaloby je seznatelné, že stěžovatelka spatřuje nezákonnost postupu žalovaného v jeho neobjektivnosti při hodnocení zjištěných skutečností, vysledovat lze i jistá tvrzení skutková, týkající se důvodů hrozícího nebezpečí v zemi původu. V podobě, v jaké byla podána, nebyla však bez dalšího projednatelná. Vada žaloby, kdy je formulován alespoň jeden žalobní bod, avšak způsobem, který není dostatečný pro jeho věcné projednání, je odstranitelná dle § 37 odst. 5 s.ř.s., kdy předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví mu k tomu lhůtu, která musí být přiměřená. Pokud by nebylo podání ve stanovené lhůtě opraveno či doplněno a v řízení by pro tento nedostatek nemohlo být pokračováno, soud by takový návrh odmítl. Žalobkyně měla být proto vyzvána ku konkretizaci žalobních bodů se stanovením přiměřené lhůty k tomuto doplnění. Krajský soud se ovšem nesprávně spokojil s odkazem žalobkyně na důvody, uvedené v žalobě jejího manžela a jeho právní argumentace se tak nese pouze v rovině obecné, bez přihlédnutí ku konkrétním okolnostem stěžovatelky, na které nebyla soudem dotazována. Takto zatížil soud řízení vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť stěžovatelce byla upřena její garantovaná procesní práva. Je zřejmé, že velmi obecná žaloba, v níž absentují řádně formulované žalobní body, nemůže být úspěšná a soud měl vynaložit snahu odstranit odstranitelné

překážky řízení tak, aby věc mohla být řádně projednána a rozhodnuta. NSS dále uvádí, že na daný případ dopadají závěry Ústavního soudu – jeho nálezu ze dne 4. 11. 1999, sp. zn. III. ÚS 61/97, který se sice týká občanského soudního řízení, jeho závěry jsou však obecně aplikovatelné i pro soudní řízení správní. Z tohoto nálezu plyne....“pokud procesní právní úkony účastníků řízení obsahují zjevnou nesprávnost, jejíž odstranění umožňuje rovněž odstranit nedostatek podmínek řízení, přičemž konstatování této zjevnosti nevyžaduje procesní aktivitu soudu, nutno účastníkům řízení dát příležitost tuto nesprávnost odstranit. Opakem tohoto postupu je přepjatý formalismus, jehož důsledkem je sofistikované zdůvodňování zjevné nespravedlnosti, a tím dotčení smyslu § 1 občanského soudního řádu a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Krajský soud v Hradci Králové vyzval usnesením ze dne 19. 5. 2010 žalobkyni k doplnění žalobních bodů ve smyslu výše uvedeném, žalobkyně tak učinila podáním, soudu doručeným dne 7. 6. 2010. Jménem svým a jménem svých nezletilých dětí uvedla, že dle jejího názoru správní orgán porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, když nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Uvedla, že o mezinárodní ochranu požádala, neboť jejímu manželovi hrozilo pronásledování ze strany policie pro jeho členství ve Straně pro demokratickou společnost (DTP). Strana již od založení čelila neustálým útokům ze strany vlády, byla považována za kurdskou povstaleckou stranu, blízkou PKK. Manžel straně pomáhal především dodáváním potravin a oblečení, vypomáhal při volbách a organizování mítinků, jeho členství bylo důvodem pro dvoutýdenní uvěznění v červenci 2007. Členem strany byl i švagr, který byl zabit. Policie a vojáci často docházeli do domu žalobkyně, nutili manžela, aby sděloval informace o své činnosti. Aby se vyhnul této šikaně, odcestoval na východ země, ale byl pronásledován i tam. Odjel proto ze země za známými do Německa, po jeho odjezdu se však policie zaměřila na žalobkyni a její děti. Z tohoto důvodu se manžel vrátil, byl 4 dny zadržován na letišti a při propuštění mu bylo sděleno, že je v databázi a policie si ho vždy najde. Rodině bylo vyhrožováno odebráním dětí. Žalobkyně nesouhlasí s tvrzením, že manžel neměl problémy z důvodu členství v DTP, ale kvůli podezření z napojení na PKK. DTP jako organizace podporující kurdskou menšinu v Turecku byla vždy vnímána jako spojenec PKK a její členové byli z tohoto důvodu pronásledováni, aniž by musili být jinak činní. Správní orgán si pro své rozhodnutí neopatřil dostatečné informace ze země původu, vycházel především z Hodnotící zprávy z hlediska kritérií pro přístup Turecka do EU ze dne 6. 11. 2007, tuto vypracovala Evropská komise, jedná se však o diplomatický dokument, který již ze své podstaty poskytuje zkreslený náhled na situaci v zemi, kterou je naopak potřebné zjišťovat z objektivních, politicky neutrálních zpráv – zde odkaz na rozhodnutí NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008. Za problematickou pak žalobkyně považuje i Informaci, poskytnutou expertem německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky na zasedání pracovní skupiny Evropské komise EURASIL v prosinci 2005. Rodina opustila zem původu v lednu 2008, podklad je tak neaktuální, a to i pro zvážení případného naplnění podmínek doplňkové ochrany, což žalobkyně považuje

za zásadní, neboť v Turecku došlo za poslední dobu k důležitým politickým změnám, dne 11. 12. 2009 byla na základě rozhodnutí tureckého Ústavního soudu rozpuštěna strana DTP, tedy strana, v níž aktivně působil její manžel. Toto rozpuštění strany odsoudila Evropská unie. Žalobkyně proto žádá zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Při jednání soudu, nařízeném na den 30. 8. 2010, prohlásila žalobkyně, že situace rodiny není lehká, její 13-letá dcera byla operována, je v těžkém stavu po operaci břicha, její stav vyžaduje stálou odbornou péči, dojíždí s ní na stálé nemocniční kontroly. Často mívala oteklé břicho, vypadá na 6 let, má i problémy psychické. Rodina zde žije již třetí rok a byla by ráda, kdyby se jejich záležitost vyřešila. Dříve dcera v tak těžkém stavu nebyla, ale operace proběhla v listopadu 2009, proto o tomto problému nebyla dříve podrobnější zmínka. Na OPU chtěli po žalobkyni zdravotní nálezy, tyto předložila a dosud nebyly vráceny. Žalobkyně setrvala na svém žalobním návrhu, náhradu nákladů řízení neúčtovala.

Pověřená pracovnice žalovaného správního orgánu uvedla, že zdravotní problém dcery žalobkyně měl být uveden minimálně v květnovém doplnění žaloby, manželé jsou rozvedeni a tedy potřebné brát na zřetel i jejich právní postavení, i když se celý příběh odvíjí od otce dětí. Okolnosti nemoci dětí nemohly být předmětem projednání, neboť nebyly v době rozhodování správnímu orgánu známy, je potřebné, aby případně matka zdravotní nálezy předložila a dala i svolení k nahlížení do jejich zdravotní dokumentace. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné, náhradu nákladů řízení nežádal.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil (§ 78 odst. 1 s.ř.s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení (odst. 4 téhož ustanovení).

Nejvyšší správní soud v Brně zrušil původní rozsudek krajského soudu, z jeho právního názoru plyne, že soud I. stupně měl před vydáním svého rozhodnutí vyzvat žalobkyni, aby žalobní body doplnila a konkretizovala, což následně krajský soud učinil (viz výše). Případ žalobkyně a jejích nezletilých dětí projednal dne 30. srpna 2010 v týž den, kdy jednal i ve věci jejího bývalého manžela, pana XXX, neboť, a tím reaguje i na námitku žalovaného při jednání soudu, považuje jak ze skutečnosti, že žalobce se navrátil k rodině do Turecka poté, kdy měla jeho manželka s dětmi problémy, tak i z dalšího vývoje jejich společného soužití za prokázané, že k rozvodu manželů došlo v Turecku skutečně z důvodu, který uvádějí, tedy, aby bylo zamezeno obtěžování matky s dětmi policií po odjezdu otce ze země původu. V doplnění žaloby žalobkyně uvádí prakticky obdobné důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, pro které došlo ku zrušení rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem v Brně a pro které následně krajský soud zrušil i napadené rozhodnutí žalovaného ve věci otce rodiny, pana XXX pod sp.

zn. XXX, proto si krajský soud dovoluje v podrobnostech odkázat na toto rozhodnutí, které bylo vydáno dne 30. srpna 2010. Je zcela zřejmé, že osud manželky i dětí žalobce se odvíjí od příběhu, který bude nutné po rozsáhlejší doplnění dokazování znovu zhodnotit a zvážit, zda doplněné dokazování případně nepovede správní orgán k udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a to jak pro otce rodiny, tak matku a nezletilé děti, případně, pokud by takový důvod správní orgán shledal u otce a dalších členů rodiny nikoliv, musí zvážit, zda jsou naplněny důvody aplikace ust. § 13 či § 14 b) zákona o azylu. V daném případě tak soud plně odkazuje na zdůvodnění svého rozhodnutí, učiněného pod sp. zn. 29 Az 37/2008 dne 30. 8. 2010, zrušuje rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008 (§ 78 odst. 1 s.ř.s.) pro vady řízení s tím, že považuje za potřebné tak, jako v případě manžela a otce nezletilých dětí, doplnit v jeho věci naznačené dokazování a v obou věcech nově rozhodnout.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšná žalobkyně náhradu nákladů neúčtovala, o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 30. srpna 2010

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně